Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 18.02.1932
Sayfa : 1

Tevfik Rüştü Beyin seyahatinden bir intiba: Tevfik Rüştü Bey Moskova'dan geçerken Rus Hariciye Komiserlerinden Karahan Yoldaşla beraber

Toz şeker mes'elesi

Bir kaç güne kadar Uşak'tan yüz vagondan fazla toz şeker gelecek

Toz şeker buhranı Nasıl ve niçin çıktı?

Toz şeker fiatlarının 35 liradan kırk liraya tereffüünün sebepleri etrafında dün yeniden tahkikatta bulunduk. Vardığımız neticelere göre hakikî vaziyet şudur:

1 — Küp ve kesme şeker fiatı yükselmiş değildir.

2 — Yalnız toz şeker fiatı çuval başında 5-6 lira yükselmiştir. Bundan da en ziyade mamul şeker yapan şekerciler ve çikolatacılar müteessir olmuştur.

Toz şeker fiatı, kontenjan usulüne tevfikan memlekete toz şeker ithaline müsaade edilmediği için yükselmiştir. Kontenjan usulü vazedileli üç ay olduğu halde, fiatlar bugüne kadar yükselmemiş te niçin şimdi yükselmiştir?..

Dün, tahkikatımızı yaptığımız sırada görüştüğümüz alâkadar zevat meyanında mülâki olduklarımızdan biri de Alpullu şeker fabrikası müdürü Hayri Beydi. Hayri Beye işte bu suali tevcih ettik. Dedi ki:

«— Bu suali sorduğunuz için size çok müteşekkirim. Öyle bir sual sordunuz ki buna vereceğim cevapla, müdürü bulunduğum müessesenin ihtikârın önüne geçmek, şeker fiatlarının yükselmemesini temin etmek için ifa ettiği mesaiyi izaha fırsat bulmuş olacağım. Toz şeker fiatlarının üç aydanberi yükselmemesinin yegâne sebebi, Alpullu şeker fabrikasının aldığı vaziyettir. Filhakika kontenjan usulü vazedildiği zaman, elimizde mevcut şekeri piyasaya çıkarmaz ve bu vaziyetten pekâlâ istifade ederek, fiatları çıkarabilirdik. Bunu yapmadık ve yapmağı asla dü-

Bir bakkal dükkânında şeker köşesi

şünmedik. Bundan sonra da böyle bir şey ne yapacağız, ne de düşüneceğiz. Biz her şeyden evvel millî bir müessezeyiz. Kontenjan usulü vazedildiği zaman, bu hâkim vaziyetimizi her hangi bir ihtikâra karşı koyduk. Muamele yaptıgımız mutavassıt tüccarlara kat'î emirler verdik. Fiatları en küçük mikyasta yükselttikleri takdirde muamelemizi derhal kesmekle tehdit ettik. Geçen seneki defterlerimizi açtık. Ayni aylarda mutavassıt tüccara verdiğimiz şeker miktarını tesbit ettik ve fazla talepleri asla nazari itibara almıyarak, ihtiyaç nisbetinde, geçen sene verdiğimiz miktarı verdik. Bu sayede üç aydanberi şeker fiatlarının en küçük bir

(Mabadi 4 üncü sahifede)

Orijinal Boyut : 14 * 33 cm

Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 18.02.1932
Sayfa : 4

Toz şeker mes'elesi

Bir kaç güne kadar Uşak'tan yüz vagondan fazla toz şeker gelecek

(Birinci sahifeden mabait)

nisbette bile tereffüüne meydan vermedik. Üç ay zarfında verdiğimiz şeker miktarı bin vagona yakındır, geçen sene ayni tarihlerde verdiğimiz şeker miktarı da bundan ibarettir.

Şimdi elimizde toz şeker kalmamıştır. İstanbul'da ancak yirmi vagon toz şekerimiz vardır. Trakya'daki toz şeker miktarı da seksen vagondan ibarettir. Bu seksen vagonu İstanbul piyasasına vermiyiz. Çünkü hükûmetle mevcut mukavelemiz mucibince Trakya mıntakasının şeker ihtiyacına biz karşı koymağa mecburuz. Yeni istihsal zamanı olan beş aya kadar da bu seksen vagon şeker, Trakya ihtiyacına ancak tekabül edebilecektir.

— Trakya'da şekeri kaça satıyorsunuz?.

— Aynen eski fiatlara... Bu fiatlara bir kuruş bile zammedilmiş değildir. Demin de söylediğim gibi, Alpullu fabrikası 35 liradan yukarıya toz şeker satmış değildir.

— Uşak'tan şeker getirilemez mi?.

— Evet, bizde muamele yaptığımız mutavassıt tüccara bir hizmet olsun diye, bugünlerde İstanbul'da bulunan Uşak fabrikası müdürü Remzi Beyle tüccarı temas ettirdik. Uşak fabrikasının beş yüz vagon kadar toz şekeri vardır. Fabrika elindeki toz şekerin yüz küsur vagonunu İstanbul'a verebilecektir. Mütebakisini kendi mıntakası için ayırmak mecburiyetindedir. Bu şekerler gelinciye kadar, fabrikatorlara sühulet olmak üzere, biz elimizde bulunan 20 vagon kadar şekeri, gelecek şekerlerle mübadele edilmek üzere, tüccarın emrine tahsis ettik.

— Bu izahattan, Alpullu fabrikasının elinde toz şeker kalmadığı, Uşak fabrikasının elindekinin de mahdut olduğu anlaşılıyor. Halbuki şeker istihsali zamanına beş aylık bir zaman var. Bu buhran, size nazaran nasıl halledilebilir?.

— Uşak fabrikasının İstanbul piyasasına arzedeceği şeker gelecek ay ihtiyacına kifayet edebilir. Nisan kontenjanına da yeni istihsal zamanına kadar kâfi toz şeker konulursa mes'ele kalmaz.

Size açıkça temin etmek isterim, açıkça yazmanızı da rica ederim: Alpullu şeker fabrikası 35 liradan yükseğe şeker satmamıştır. Elyevm Trakya piyasasında bulundurduğu şekerleri de bu fiatla satmaktadır. Üç aydanberi de, elinde bulunan şekerler sayesinde, fiatların yükselmesine kat'iyyen mâni olmuştur.»

Hayri Beyin izahatı bundan ibarettir. Bu izahattan da anlaşılacağı veçhile toz şeker buhranı hakkındaki haberler matbuata maalesef yanlış aksetmiştir. Bazı mutavassıt tüccarların ihtikârına meydan verilmiyecek ve önümüzdeki kontenjan listesine, ihtiyaca kâfi nisbette toz şeker konulacak olursa ortada bir şeker mes'elesi kalmıyacaktır.

Orijinal Boyut : 14 * 24 cm